

MATERIALS ON THE ARCHAEOLOGY OF BELARUS № 3

МАТЭРЫЯЛЫ
ПА АРХЕАЛОГІІ БЕЛАРУСІ

№ 3

Мінск

2001

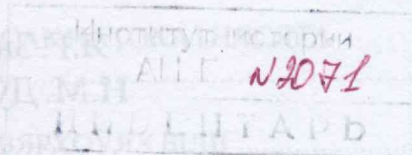
НАЦЫЯНАЛЬНАЯ АКАДЭМІЯ НАВУК БЕЛАРУСІ
ІНСТЫТУТ ГІСТОРЫІ

МАТЭРЫЯЛЫ
ПА АРХЕАЛОГІІ БЕЛАРУСІ

№ 3

ДА 70-ГОДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ

П.Ф. ЛЫСЕНКА

Мінск

2001

Укладальнікі:

А.М. Мядзведзеў, І.М. Язэпенка

Кампутарнае макетаванне: А.М. Мядзведзеў

Серыя заснавана ў 1959 годзе.

МАТЭРЫЯЛЫ ПА АРХЕАЛОГІІ БЕЛАРУСІ. -- Мінск, 2001. -- № 3.

Да 70-годдзя з дня нараджэння П.Ф. Лысенка. -- 280 с., іл. -- Бібліяграф. у канцы артыкул.

Інстытут гісторыі Нацыянальнай Акадэміі навук Беларусі працягвае выданне «Матэрыялы па археалогіі Беларусі» (№ 1 -- Мінск, 1959, № 2 -- М.М. Крывальцэвіч. Азярное 1 -- паселішча эпохі бронзы па поўначы Палесся. -- Мінск, 1999). Гэтую серыю плануецца выдаваць для ўводу у навуковы зварот матэрыялаў раскопак археалагічных помнікаў Беларусі.

Нагодай для выдання дадзенай кнігі паслужыў 70-гадовы юбілей з дня нараджэння і 40-гадовы юбілей навуковай працы выдатнага беларускага археолага і гісторыка Пятра Федаравіча Лысенка. Сваю доўгую плённую працу юбіляр вывучаў помнікі X--XIII стст. на поўдні Беларусі, таму і большасць артыкулаў прысвечана вывучэнню матэрыялаў гэтага перыяду. Акрамя таго, прадставілі сваі матэрыялы калегі, які працавалі з ім доўгі час у Інстытуце гісторыі НАН Беларусі.

Кніга прызначаная для ўсіх тых, хто цікавіцца археалогіяй і старажытнай гісторыяй Беларусі.

Навуковы рэдактар

канд. гіст. навук А.М. Мядзведзеў

Рэценценты

Я.Г. Звяруга, канд. гіст. навук

Н.М. Дубіцкая, канд. гіст. навук

На вокладцы змешчаны каменны барэльеф з царквы г. Турава.

Партрэт П.Ф. Лысенка падрыхтаваны мастаком Я.Г. Каробушкіным.

ДАСЛЕДЧЫКТУРАЎСКАЙ ЗЯМЛІ

(Да 70-годдзя з дня нараджэння і 40-годдзя навуковай дзейнасці

П. Ф. Лысенкі).

Каробушкіна Т.М.	7
БІБЛІАГРАФІЧНЫ ПАКАЗАЛЬНІК ПУБЛІКАЦЫЙ П. Ф. ЛЫСЕНКІ	
Складальнік Каробушкіна Т.М.	10
ЛІТАРАТУРА АБ ЖЫЦЦІ І ПАЛЯВЫХ ДАСЛЕДАВАННЯХ П. Ф. ЛЫСЕНКІ	
Складальнік Каробушкіна Т.М.	13

АРТЫКУЛЫ

Бектинеев Ш.И. (Мінск)	
ЭТИМОЛОГИЯ НАЗВАНИЯ ГОРОДА ТУРОВА	16
Ганецкая І. (Мінск)	
АРХЕАЛАГІЧНЫЯ КРЫНІЦЫ Ў ВЫВУЧЭННІ ЗАМКАЎ	20
Мяцельскі А.А. (Мінск)	
ФАРМІРАВАННЕ І ТЭРЫТАРЫЯЛЬНАЕ РАЗВІЦЦЁ МСЦІСЛАЎСКАГА КНЯСТВА	
СЯРЭДЗІНЫ XII – ПАЧАТКУ XVI СТСТ	22

МАТЭРЫЯЛЫ

Ксензов В.П., Рыкунов А.Н., Езепенко И.Н.	
НОВЫЕ МАТЕРИАЛЫ КАМЕННОГО ВЕКА ИЗ ОКРЕСТНОСТЕЙ Д. ЗБОРОВ	
РОГАЧЕВСКОГО РАЙОНА ГОМЕЛЬСКОЙ ОБЛ.	44
Дубицкая Н.Н. (Мінск)	57
ТЕХНОЛОГИЯ ИЗГОТОВЛЕНИЯ КЕРАМИЧЕСКОЙ ПОСУДЫ НА СЕЛИЩЕ ЛЕМЕШЕВИЧИ	
(ПРАВОБЕРЕЖЬЕ Р. ПРИПЯТЬ)	57
Зайкоўскі Э.М., Мядзведзеў А.М. (Мінск)	
РАСКОПКІ ГАРАДЗІШЧА КАЛЯ В. АНОШКІ НЯСВІЖСКАГА Р-НА	63
Мяцельскі А.А., Мядзведзеў А.М. (Мінск)	
ГАРАДЗІШЧА КАРАБАНАВІЧЫ	78
Поболь Л. Д., Ильютик А. В. (Мінск)	
ЖИЛИЩА ВТОРОЙ ЧЕТВЕРТИ I ТЫС. Н. Э. ИЗ ПОСЕЛЕНИЯ АБИДНЯ	
(ПО МАТЕРИАЛАМ РАСКОПОК 1960 Г.)	102
Бубенько Т. С. (Вітебск)	
СТЕКЛЯЧНЫЕ УКРАШЕНИЯ СРЕДНЕВЕКОВОГО ВИТЕБСКА	
(ПО МАТЕРИАЛАМ РАСКОПОК НИЖНЕГО ЗАМКА)	154
Дучыц Л.У., Дзярновіч С.Д., Кошман В.І. (Мінск)	
РАСКОПКІ КУРГАННЫХ МОГІЛЬНІКАЎ КАЛЯ ВЁСАК ПАТОКА І НЯСЯТА	
КЛІЧАЎСКАГА РАЁНА МАГІЛЁўСКАЙ ВОБЛАСЦІ	165
Звяруга Я.Г. (Мінск)	
ДАСЛЕДАВАННЕ КУРГАННЫХ МОГІЛЬНІКАЎ У ВЯРХОЎЯХ ВІЛІ	173
Кошман В.І. (Мінск)	
ТАПАГРАФІЯ, ПЛАНІРОЎКА І ФАРТЫФІКАЦЫЯ СВІСЛАЦКАГА ЗАМКА	
Ў XII—XVII СТСТ	187
Кулаков В.И. (Москва), Витязь С.П. (Мінск)	
МАССОВОЕ ПОГРЕБЕНИЕ КОНЕЙ НА МОГИЛЬНИКЕ ДОЛЬКАЙМ	195
Мядзведзева В.У. (Мінск)	
КАСЦЯННЫЯ ВЫРАБЫ МАСКАВІЦКАГА ГАРАДЗІШЧА	202
Рябцевич В.Н. (Мінск)	
НАХОДКИ БРАКТЕАТОВ, ИМИТИРУЮЩИХ КУФИЧЕСКИЕ ДИРХАМЫ,	
НА ТЕРРИТОРИИ БЕЛАРУСИ	211
Бохан Ю.М. (Мінск)	
АРБАЛЕТЫ Ў ВЯЛІКІМ КНЯСТВЕ ЛІТОЎСКІМ У XIV—XVI СТСТ	214

Бохан Ю.М. (Мінск)

РЫШТУНАК ВЕРХАВОГА КАНЯ Ё ВЯЛКІМ КНЯСТВЕ ЛІТОЎСКІМ У XIV—XVI СТСТ. 218

Шаблюк В.В. (Мінск)

СПАСАТЕЛЬНЫЕ АРХЕОЛОГИЧЕСКИЕ РАСКОПКИ НА ПОСЕЛЕНИИ 14—18 ВВ.

ОКОЛО ДЕР. ПОРЕЧЬЕ (СЛОНИМСКИЙ Р-Н ГРОДНЕНСКОЙ ОБЛ.) В 1996 Г. 224

ЗАМЕТКИ

Макушнікаў А. (Гомель), Калечыц А. (Мінск)

ПАЛЕАЛІТЫЧНАЯ ПРЫЛАДА З ГОМЕЛЯ 242

Максім М. Чарняўскі (Мінск)

КАСЦЯНЫЯ ПРЫЛАДЫ ДЛЯ АПРАЦОЎКІ КРЭМЕНЮ СА СТАЯНАК

КРЫВІНСКАГА ТАРФЯНІКА 243

Крывальцэвіч М.М., Лебедзь В.А. (Мінск)

БРОНЗАВАЯ СЯКЕРА З СЯРЭДЗІННЫМІ КРЫЛКАМІ З ПІНСКА 246

Белявец В., Егарэйчанка А. (Мінск)

ФІБУЛА З ЧЭРНІЧ—РЭДКІ ПРАВІНЦЫЙ НАРЫМСКІ ІМПАРТ 250

Блашко О.А. (Мінск)

НОВЫЕ ДАННЫЕ О ЖИВОТНОВОДСТВЕ СРЕДНЕВЕКОВОГО ПИНСКА

(ПО МАТЕРИАЛАМ 17—18 ВЕКОВ). 255

Дучыц Л.У. (Мінск), Лосева Т.У. (Дрыбін)

НАБОР УПРЫГОЖВАННЯЎ З ФОНДАЎ ДРЫБІНСКАГА КРАЯЗНАЎЧАГА МУЗЕЯ 259

Клімаў М.В. (Мінск)

ЗБРОЯ, ВАЕННЫ РЫШТУНАК ВЕРШНІКА І КАНЯ З ПОМНІКА ЛУЧНА-1

(ПА МАТЭРЫЯЛАХ АРХЕАЛАГІЧНЫХ РАСКОПАК 1999-2000 ГГ.) 261

Брайчевская Е.А. (Киев), Колединский Л.В. (Мінск)

ДРЕВНЕРУССКАЯ МУЖСКАЯ СВИТА

(УНИКАЛЬНАЯ НАХОДКА XII—XIII ВВ. ИЗ ВИТЕБСКА). 265

Калядзінскі Л.У. (Мінск)

ПРА ПАХОДЖАННЕ НАЗВЫ КАПЫЛЬ 268

Ляшкевіч Э., Зубей А. (Мінск)

АБРЭШТКАХ РЫБ З РАСКОПАК СВІСЛАЦКАГА ЗАМКА 270

Плавінскі М.А. (Мінск)

ПРАДМЕТЫ ЁЗБРАЕННЯ КУЛЬТУРЫ ЁСХОДНЕЛІТОЎСКІХ КУРГАНОЎ

З В. КАРОБКІ (ШЫМАНЭЛІ) СМАРГОНСКАГА Р-НА 274

Сядых В.А. (Санкт-Пецярбург), Мяцельскі А.А. (Мінск)

АРХЕАЛАГІЧНЫЯ ЗНАХОДКІ У С. ГАЛЫНСКАГА З НАВАКОЛІЯЎ КРЫЧАВА. 276

СКАРОТЫ: 280

Навуковае выданне

Матэрыялы па археалогіі Беларусі

№ 3

(Да 70-годзя з дня нараджэння П.Ф. Лысенка)

Укладальнікі: А.М. Мядзведзеў, І.М. Язэпенка

Артыкулы на беларускай і рускай мовах.

Научное издание

Материалы по археологии Беларуси

№ 3

(К 70-летию с дня рождения П.Ф. Лысенко).

Составители: И.Н. Езепенко, А.М. Медведев.

Статьи на белорусском и русском языках

Зборнік выдаецца ў аўтарскай рэдакцыі

Падпісана да друку 2.11.2001. Фармат 60 x 84 1/8.

Папера для ксераксаў. Гарнітура Times. Друк на рызографе.

Ум. друк. арк. 32,54. Ум. выд. арк. 27,66. Тыраж 299 экз.

Інстытут гісторыі НАН Беларусі. 220072, Мінск, вул. Акадэмічная, 1

Якасць друку адпавядае якасці арыгінал-макета дадзенага замоўцай

Printed by -dte- Jörg Müller

г.Рогачёв - Гомельская область - ул. Друтская 192Б/24
телефон и факс: (8-02339) 1 44 25

Printed in Germany